

Z a t w e e f c h u N w i s e s .

Nr. 26. Zettortdeenâ 28tâ Zuhni 1845.

• Tee jauni apustuki jeb missionari.

(Stattees Nr. 25.)

1813tâ gaddâ tee missionari Otaeites semmitê ispaudeja, lai wiffi tee fanahfoht, kas elku Deewus gribboht atstah, lai winnu wahrduš weenâ leelâ grahamatâ warroht farakfiht. 40 zilweki fanahze — un 30 likke sawus wahrduš usrakfiht, tee zitti gribbeja wehl apdohmatees. Bet kad kahdas deeninas bija pahrgahjuschas, tad jaw 500 wahrdi bija usrakfiiti, kas elku Deewus gribbeja atstah un eeksch ta weeniga Deewa tizzeht, kas debbesi un semmi raddijis. Tee 500 zilweki arridsan apfohlja to eerastu neschlihtu stajgafchanu atstah un pehz ta swehta Ewangeliuma mahzibahm dsihwoht. Bet kad tee elku Deewu mahzitaji dsirdeja, ka til dauds kauschu elku Deewus bija atstahjuschi, tad pahrlaekam nikni palikke, jo tee gan mannija, ka ta wella walstiba, kam Otaeites laudis lihds schim bija kalpojusch, abtri buhs beigta, un sawâ niknâ firdi tee dauds laudis usrunnaja, tohs missionarus un tohs 500, kas par krisiiteem laudim gribbeja palikt, nokaut un to jaunu tizzibu ispohtfiht. Un wiffi tee, kas tabs wella mahzibas un to neschlihtu buhschanu bija eemiblejuschi un pawiffam ne gribbeja atstah, fanahze leelâ pulkâ, aisdedinaja to missionaru nammu, fahere weenu no teem, kas wahrduš bija likkusch usrakfiht un nokawe to elku Deeweem par uppuri, jo tee boh-maja, ka tas teem elku Deeweem buhs labbi patihkams un ka tã arri buhs pehz fahrtas. Bet jeb-schu tee pagani bija til nikni, un tee tas leelakais pulks bija, tomehr notikkahs tã ka tas Deewa wihrs Dahwids salka Dahw. dseesm. 2, 1—4.: kapehz trakko tee pagani un tee laudis dohma us nelectibu? tee kehni wirs semmes spreeschahs, un tee waldineeki fadohmajahs kohpã prett to Rungu un prett winnu swaiditu, fazzidami: lai

mehs winnu faites faraustam un no mums atmettam winnu wirwes. Bët kas debbesis dsihwo smeijahs, un tas Rungs tohs apmehdihs! Tã arridsan notikkahs Otaeites semmitê stary teem nikneem paganeem, jo tanni paschã stunda, kad tas leelakais dumpis bija, weens augstis elku Deewu mahzitajs to elku Deewu fahere un to eemette ugguni wisseem redsoht. Tad tas trohksnis bija leels un paganu dusmiba wehl jo leelaka, kauschana un brehkschana, lahdeschana un rahschana winnu staryã, un tee to augstu elku Deewu mahzitaju us weetu gribbeja nokaut, bet zitti to pahrstahje, tã ka wiini ne ko ne warreja padarriht — un tanni paschã deenâ dauds laudis elku Deewus atstahje un eeksch ta weeniga Deewa tizzeja. Pawelti paganu trakfoschana, tas kas debbesis dsihwo, smeijahs un winnus nomehdija. Tas Deewa pulzinsch jo deenas jo wairak wairajahs, tã ka tee pagani ar warru ne ko wairis ne spehje padarriht, talabb tee nodohmaja ittir klussu weenâ nakti wiffus tohs nokaut, kas elku Deewus bija atstahjuschi. Lai tas labbi isdoh-tohs tee tohs paganus no tahm zittahm fallahm, kas turumã bija, usrunnaja un paligã luhdse, un sawâ staryã staidri bija norunnajusch, septitã Zuhli iseiyoht un astotã Zuhli nahfoht nakts widdu tohs missionarus papreeksch un tad tohs zittus tizzigus laudis nokaut. Bet schẽ atkal redsam Deewa spehzigu rohku un ka tas lungs Jesus bes mitteschanas nomohdã stahw par saweem laudim, tã ka winsch fazzijis: es pee jums buhschu lihds pasaules gallam. Septitã Zuhli us wakkara puffi tee missionari to sinnu dabbuja, ka tee pagani effoht nodohmajusch tã un tã darriht. Tad tee missionari wiffus tizzigus laudis safauze kohpã un aisbehdse ar teem us kahdu fallu, kas til pufs juhdsi no Otaeites semmes bija atstahs, un fur jo labbaki laudis dsihwoja. Kad nakts

tunkiba bija atnahkusi, tad tee paligā aizināti pagani preezigi sanahze un wiss tas juhrmallis bija piñs ar laiwahm, jo tee dohmaja, nu teescham wissus tohs nokausim, kas muhsu Deewus atstahjuschi; zil mantas schē buhs, zil uppuri muhsu Deeweem! Bet, kahdas dusmas, kad ne weenu no teem ne atradde, ko tee bija nahkuschichi kaut! Ko muhs effect aizinajuschichi, tā tee pagani fazzija, mehš tahdu tahlu zellu effam nahkuschichi pawelti; wissi muhs isfimees, kad ar tukschahm rohkahm mahjās nahksim! Un tur iszehlahs leels dumpis un bahrschana starp teem paganeem lihds beidsamee sahze lautees un dauds faru gallu dabbuja. Redset, ko Deews spehje darriht! pagani bija sanahkuschichi tohs Deewa laudis nokaut un paschi farus beedrus nokawe. Tā salka ta swehta dseefmina: tee besdeewigi leelijahs, bet no debbesim Deews skattijahs. Tee missionari un tizzigi laudis preezigi atnahze atpakka Dtaeites semmitē, Deewu slawedami ar pateizibas dseefmahm par to leelu schehlastibu un augstu gudribu, ko Deews teem bija parahdijis zaur tahdu glahbschenu no nifnu paganu breefmigahm rohkahm. Dauds, kas to redseja fazzija: To missionaru Deews eet paligā faram pulziram un 90 wahrus no jauna usrakstija winnā leelā grahamatā, jo 90 laudis elku Deewus atstahje. Bet juhs sinnat, mihli lassitaji, ka tee besdeewigi zilweki tik lehti ne paleef meerigi, kad winnu besdeewigi darbi ne isdohdahs, bet ka tee jo zeeti un nifni, jo wairak Deews teem stahw pretti. Tā arridsan Dtaeites semmitē. Tee pagani meera ne palikke, bet 4 mehneschus wehztam tee nodohmaja swehta deenā, kad wissi tizzigi laudis Deewa namnā buhs sapulzinajuschees to basnizu apstah un wissus nokaut, kas tur buhs eefschā. Bet arridsan schi sinna teem tizzigeem laudim atnahze un tee basnizā eedami katrs kahdu eerohtschu nehme lihds appaksch mehtela. Kad nu tee tizzigi laudis un tas kehniensch winnu widdu bija basnizā un flussi Deewa swehtu wahrdu flousija, tad us reisi tee pagani saskrehje no wissahm pusscham ar leelu fleegschenu un ar warru nahze basnizā eefschā. Bet tee tizzigi laudis teem paganeem gahje pretti ar drohschu firdi Deewu

peeluhgdami; tahs seewas un wezzi wihri zellōs mettuschees luhdse Deewu un tee jauni laudis farroja prett teem nifneem paganeem. Deews skattijahs no debbesim un faru pulzinu ne atstahje, jo to paganu wirsneeks bija no teem pirmajeem, kas faru gallu dabbuja, un kad tee zitti redseja ka winnu wirsneeks bija pagallam, tad wissi sahze behgt. Tad tas kehniensch islaide to pawehleschenu, ka ne weenu paganu ne buhs nokaut, kas luhdsahs, un ka winnu mantu ne buhs laupiht, mahjas ne buhs ispohstiht, winnu seewas un behrus ne buhs nomaitah, bet ka tohs mirronus buhs gohdigi paglabah; jo Dtaeites kardis bija eeradduschichi farus eenaidneekus pagallam nopohstiht, bet tas kehniensch bija kristigs zilweks palizzis un talabb winsch arridsan gribbeja, ka wisseem tizzigeem laudim buhs wehzt ta Runga Jesus bauksteem darriht, kas tā mahza: mihlojeet farus eenaidneekus, wehlejeet labbu teem, kas juhs nolahd, darrait labbu teem, kas juhs eenihd un luhdset par teem, kas juhs apkaitina un waija. Tā tad arridsan ta Runga laudis darrija Dtaeites semmitē, kam Deews to wirsrohku bija dewis, un teem eenaidneekem ne kahdu launu ne darrija, bet launu atmaksaja ar labbu. Tad wissi pagani brehze un fazzija: nu teescham redsam, ka muhsu elku Deewi irr krachneeki un muhsu mahzitaji mellojuschi, kas sohlija, ka muus buhs wirsrohka. Mehš wissi tohs nihzigus elka Deewus gribbam atstah un pee ta Deewa turretees, kas saweem laudim eet paligā un swehtu, mihligu firdi dohd prett eenaidneekem! Un tee pagani fanesse wissus elka Deewus weenā weetā, uskubre uguni un tohs elka Deewus sadedsinaja. Tahs weetas, kur tee zilwekus bija uppurejuschi, ispohstija un tā us reisi wissi Dtaeites laudis palikke par tizzigeem laudim. Paganu buhschana un staigaschana bija atstahā un 90 basnizas iszehlahs, kur tee, kas bija pagani bijuschichi, to ihstu, weenigu Deewu peeluhdse ar slawas: un pateizibas dseefmahm. Tā nakts bija pahraqahjusi, ta deena bija atspohdejusi par dauds laudim, kas lihds schim nakts tunkibā staigaja. Tas Rungs pats to lauzinu bija usschepis un labbi sataifjis un nu

tee strahdneeki, fo winsch sawá wihna kalná bija suhtijis, preezigi to swehtu Deewa wahrdu sehje un tas dihge un bija augligš un deve brangus augtus. Tas notikkahš preekšch 30 gaddeem atpakkat; kahdi augli no Deewa wahrda Otaetes seminitē nahkufchi, to turplikkam dsirdeši, lai jo deenas jo wairaf warri atsiht, kahdu leelu labumu tu zaur Deewa wahrdu effi dabujis un kahds spehš tam irr eekschá us atjaunaschanu un swehtibu, jo tas Rungs irr fazzijis: es mannu wahrdu esmu islaidis, tas tukšch pee mannis ne nahš atpakkat.

(Turplikkam wairaf.)

Teesas fluddinaschanas.

No Leelas Sefawas Krohna pagasta teefas rukteem. Tai ismekleschaná dehl neiswehletas akminu lauschanas eeksch Krohna grunts.

Krassihš tai 16tá Juhni 1845.

Kad nesinnams zilweks kam daschadas dselsu stan-gas, daschadi ahmeri un daschadas schkippeles peeder-rigas, bes iswehleschanas akminus eeksch Leelas Sefawas Krohna grunts no Krohna Leelas Sefawas pagasta teefas lohzeleem lizzis laust, kurreus lohzeklus pagasta teefa bija islaidusi Krohna nodohschanas is-pelnitees, tad pagasta teefa scho nebaru isdsirdejusi, tohs jaw islaustus akminus appakšch flakšas likkusi; bet kad nu pasleppen daschi no schem akmineem atkal panemiti, ta darbadeenas-makša Sefawas laudim ne atdohta, un tee wirspeeminneti pee akminu lauschanas derrigi eerohtschi tur atstahiti, tad pagasta teefa pawehlejusti tohs wehl atlikkuschus islaustus akminus us teem brihwfahdscheem Butkubneem aiswest, lai tohs tur paglabba, — kad nu wirspeeminnetais zilweks lihds schim laikam pee pagasta teefas naw pee-meldejees, tad

Us pawehleschanu tahs Keiseriffas Majesteetes, ta Patwaldineeka wiffas Kreewu Walfis 1c. 1c. 1c. Krohna Leelas Sefawas pagasta teefa schinni leetá us grunti tahs notikkuschas ismekleschanas

n o s p r e e d u f i :

scho nesinnanu zilweku zaur fluddinaschanu, fá scheitan noteekahš, usazainabt, bes kaweschanas 6 neddeku starpá no appakšchraflititas deenas pee schihs pagasta teefas parahditees un usrahdiht, fa tam no Krohna grunts waldischanas teefas irr iswehlehts akminus laust, Leelas Sefawas pagasta teefas laudim to deenas-darbu-makšu aiemakšah, tá lá arri Butkubneeschem

akminu weschanas zektu un arri pagasta teefai aiemak-sah, fo schi par to isfluddinaschanu istehrejusi, un tad tohs eeksch Butkubneem buhdamus akminus ais-west, ja ne, tad kad wirspeeminnetais laikš buhs no-tezzejis tee peeminnetee eerohtschi tiks wairaksohlltojem pahrohti, un ja ta isdabbuta nauda ne peetiktu un tas nesinnams zilweks wehlahi kluhtu sinnams, tad ne kawesees, wiffu eewehroht no ta wainiga mantas tik dands isdabbuht, zil trubzis. Pehz likkumeem spreests.

(Leelas Sefawas Krohna pagasta teefas appakšch-rakšs.)

(T. C.)
(Nr. 145.)

Ullunan, pagasta teefas ffrihweris.

* * *

Us pawehleschanu tahs Keiseriffas Majesteetes, ta Patwaldineeka wiffas Kreewu Walfis 1c. 1c. 1c., tohp no Kursites pagasta teefas wiffi tee, kam kahdas taisnas prassischanas buhtu pee tahs mantas ta nomir-ruscha snobta, ta Wezz-Swahrdes nohmneeka Pihse-neeku Jehkaba Grundmann, ar wahrdu Mahrt Will-kowshy, un wifswairaf ta nelaika mantineeki, usazini-nati, lihds 9tu August f. g. pee Kursites pagasta tee-fas peeteiktees, jo pehz schi laika neweenu wairš ne klausihš. Kursites pagasta teefa, tai 9tá Juhni 1845. 2

(T. C.)
(Nr. 210.)

Krist Leepetsch, peefehdetajs.
F. Freiberg, pag. teef. ffrihw. paligš.

* * *

Us pawehleschanu tahs Keiseriffas Majesteetes, ta Patwaldineeka wiffas Kreewu Walfis 1c. 1c. 1c., tohp wiffi tee, kam kahdas parradu prassischanas, woi mantoschana, jeb kahda dalliba buhtu pee tahs man-tas ta nomiruscha Wezz-Swahrdes nohmneeka, Mik-kel Reke, no Zelmumahjahm, usazinati, ar sa-wahm prassischanam wifswehlak lihds 9tu August f. g. pee Kursites pagasta teefas peeteiktees, jo pehz schi termina neweenu wairš ne klausihš, un wirspeemin-neta teefa spreedihs, kas buhs taisniba. Kursites pa-gasta teefa, tai 9tá Juhni 1845. 2

(T. C.)
(Nr. 211.)

Krist Leepetsch, peefehdetajs.
F. Freiberg, pag. teef. ffrihw. paligš.

* * *

Us pawehleschanu tahs Keiseriffas Majesteetes, ta Patwaldineeka wiffas Kreewu Walfis 1c. 1c. 1c., tohp no Kr. Rendes pagasta teefas tas lihdschwinnigš Kr. Rendes faimneeks, Kohlu Indriks, usazinahts, weena mehnescha starpá, t. i. lihds 7tu Juhli f. g. scheit peeteiktees un sawu eekihlatu mantu prettim neant, jo

peh3 ſchi termina to mantu uhtrupê pahrdohs. Kr.
Kendê, tai g1â Zuhni 1845. 2
(Nr. 198.) ††† J. Bahr, pagasta wezzakajs.
Raue, teefas ſfrihweris.

Us pawehleschanu tahs Keiserifkas Majesteetes,
ta Patwaldineeka wiffas Kreewu Walfis ic. ic. ic.,
tohp no Poperwahles Dhsches pagasta teefas wiffi tee,
kam kahdas taisnas parradu praffifchanas buhtu, pee
ta nomirruschu Dhsches muifchas Behweru ſaimneeka,
Janna Sohmaln, ka ſeewa parradu dehl ſawas
mahjas atdewufi, uſaizinati, 6 neddelu ſtarpâ, lihds
20tu Zuhli f. g. ar ſawahm taisnahm praffifchanahm
pee ſchihs pagasta teefas peeteiktees un ſagaidiht, ko
teefa ſpreedihs, jo peh3 ſchi termina neweenu wairs ne
klaufihs. Poperwahles Dhsches pagasta teefa, tai
8tâ Zuhni 1845. 2

(Nr. 55.) ††† Janne Groſsmann, pagasta wezz.
Rummler, pagasta teefas ſfrihweris.

No Poperwahles = Dhsches = Uhrlawas baſni3kungu-
muifchas pagasta teefas tohp wiffi tee, kam kahdas
taisnas parradu praffifchanas buhtu pee teem Uhrla-
was baſni3kunga = muifchas ſaimneekem Meſcha Ger-
neſta Groſsmann un Keſteru Fri3za Groſsmann, par
kurru mantahm magafihnes un zittu parradu dehl kon-
kurſe ſpreesta, uſaizinati, lihds 20tu Zuhli f. g. ar ſa-
wahm taisnahm praffifchanahm pee ſchihs pagasta tee-
fas peeteiktees, un ſagaidiht, ko teefa ſpreedihs, jo
peh3 ſchi termina neweenu wairs ne klaufihs. Uhrla-
was baſni3kunga = muifchâ, tai 8tâ Zuhni 1845. 2

(Nr. 56.) ††† Rahrl Roſenkalu, peefehdetajs.
Rummler, pagasta teefas ſfrihweris.

Wiffi tee; kam kahdas taisnas parradu praffifchanas
buhtu pee tahs aſſahtas mantas ta nomirruscha Kaln-
zeema ſaimneeka Peltu Raſpar Peltke, tohp zaur
ſcho uſaizinati, 6 neddelu ſtarpâ un wiſdwehlaſ lihds
27tu Zuhli f. g. pee Krohna Kalnzeema pagasta tee-
fas peeteiktees, jo wehlaſ neweenu wairs ne klaufihs.
Kalnzeema pagasta teefa, tai 8tâ Zuhni 1845. 2

(L. S.) M. Kriſtin, pagasta wezzakajs.
(Nr. 153.) Sauer, teefas ſfrihweris.

No Leelas Seffawas Krohna pagasta teefas tohp
wiffi tee, kam kahdas taisnas praffifchanas buhtu pee

ta neſpeh3ibas un palaidigas mahju kohpſchanas dehl,
zaur teefas ſpreedumu no ſawahm mahjahm iſlitta Kr.
Joſtanes Kaulu ſaimneeka, Dahwa Kaul, par kurru
mantu konkurſe ſpreesta, uſaizinati, 6 neddelu ſtarpâ
no appakſchraſtitas deenas, pee ſchihs pagasta teefas
ar ſawahm praffifchanahm peeteiktees, ar to peefohdi-
naſchunu, ka tohs kas ſchinni terminâ ne peeteiktees,
ar ſawahm praffifchanahm wairs ne klaufihs. Waſâ
Seffawâ, tai 16tâ Zuhni 1845. 2

(L. S.) Jndrik Slecke, peefehdetajs.
(Nr. 340.) Jagdhold, teefas ſfrihweri weetâ.

Tai 20tâ Zuhli f. g. ſcheitan trihs jaunus zilwekus
parradu dehl us darbu iſfohlhs, kas wiſſeem, kam
labbi ſrahndneeki wajadſigi, zaur ſcho tohp ſinnamu
darrihts. Kloſter Aiſputtes pagasta teefa Krohna
Baſſas muifchâ, tai 2trâ Zuhni 1845. 2

(L. S.) ††† Struije, peefehdetajs.
(Nr. 161.) Fr. Grening, teefas ſfrihweris.

No Krohna Bauſkas pagastia teefas tohp wiffi tee,
kam taisnas praffifchanas buhtu pee ta Bauſkas Lat-
weeſchu mahjitaja ſaimneeka Geddert Dhsol no Erriau-
mahjahm, par kurru mantu parradu dehl konkurſe
ſpreesta, uſaizinati, lihds 26tu Zuhli f. g. ſcheit pee-
teiktees, jo wehlaſ ne wenu wairs ne klaufihs. Bauſ-
kas pagasta teefa, tai 1mâ Zuhni 1845. 1

(Nr. 190.) ††† Zehlab Turke, peefehdetajs.
F. Luſt, pagasta teefas ſfrihweris.

Wiffi tee, kam kahdas taisnas parradu praffifchanas
buhtu pee teem Ugahles ſaimneekem Janne Meier no
Boſtu mahjahm, un Mattihsa Grunte no Nowadneeku
mahjahm, par kurru mantahm inwentariuma trubku-
ma un magafihnes parradu dehl konkurſe ſpreesta, tohp
uſaizinati, wiſſwehlaſ lihds 4tu August f. g. pee ſchihs
pagasta teefas peeteiktees, ja tee ne gribb ſawu teefu
ſaudeht. Ugahles pagasta teefa, tai g1â Zuhni 1845. 1

(L. S.) ††† Mattihs Rumkalw, pagasta wezz.
(Nr. 56.) C. Freiberg, pagasta teefas ſfrihweris.

Zitta fludbinaschana.
Greſes Zehlabu = tirgu, kas ſcho gadd 13tâ Zuhli
eekriht, 12tâ Zuhli pee Greſes baſni3as krohgu tur-
rehs. Leelâ Eſerê, tai 8tâ Zuhni 1845. 2

W r i h w d r i k k e h t.

No juhmallas = gubernementu augſtas waldiſchanas puffes: Waldiſchanas = rahts A. Weitler.